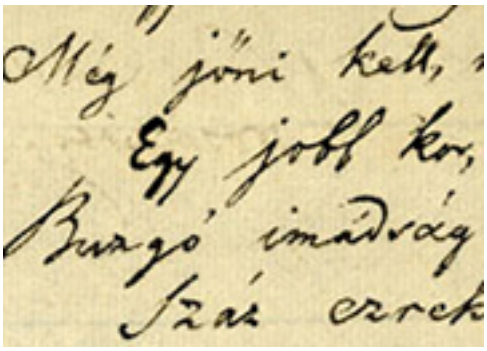
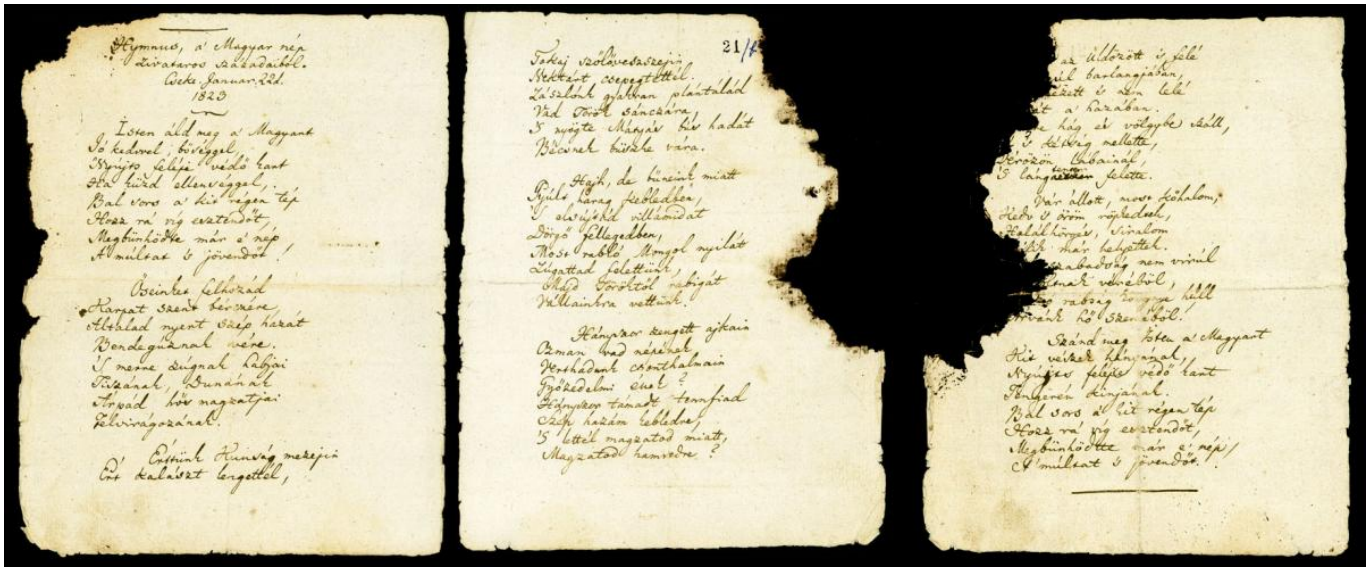
VERSHAZA. Himnusz, Szózat, Nemzeti dal – emblematikussá lett verseink

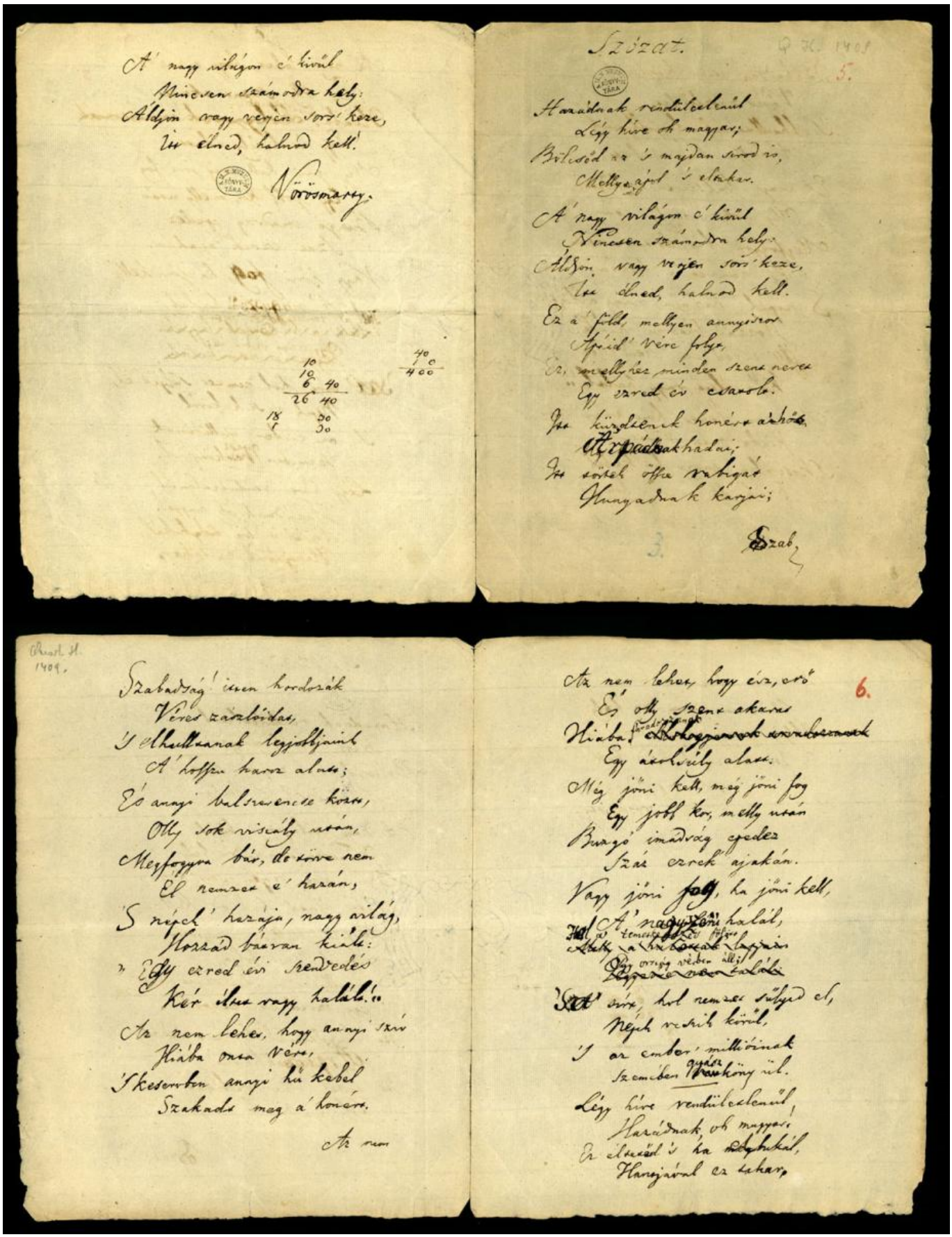
A költemények túlmutatnak önmagukon; számos jelentéssel bővültek másfél-két évszázados történetük során. Közösségi emlékezetünk és nemzeti identitásunk meghatározó műveivé, nemzeti emlékezethelyeinkké váltak.

[1]

A *Himnusz, a Szózat és a Nemzeti dal* – a hazaszeretet három ikonikus költeménye, a hazafiság három verssé vált megtestesülése. A költemények túlmutatnak önmagukon; számos jelentéssel bővültek másfél-két évszázados történetük során. Közösségi emlékezetünk és nemzeti identitásunk meghatározó műveivé, nemzeti emlékezethelyeinkké váltak.

Az *emlékezethely* vagy *emlékezeti hely* kifejezés az utóbbi évtizedek kultúratudományában megkerülhetetlen fogalommá vált. Első ízben egy francia történész, Pierre Nora használta. Bár az elnevezésben a *hely* kifejezés szerepel, valójában minden olyan emlékeztető szimbólum emlékezethely lehet, amely egy adott közösség számára jelentéssel bír. Legyen az esemény, személy, tárgy, akár elvont fogalom. Egy régió, egy ünnep, egy történelmi helyszín, egy irodalmi alkotás vagy egy nemzeti jelkép. Az emlékezethelyek egy közösség számára idézik fel a múlt közös és közösen átélhető eseményeit, pillanatait. Segítséget, kapaszkodót nyújtanak, ha szükséges.

[2]A VERSHAZA kiállítás bemutatja a három mű nemzeti könyvtárban őrzött kéziratát és legfontosabb szövegkiadásait, továbbá a megzenésítéseket és a különböző fordításokat felemlítve végigköveti e versek emblematikussá válásának folyamatát. Kitér néhány jelentős történelmi pillanatra, amellyel a versek visszavonhatatlanul összeforrtak, és felidézi azokat a hatásokat, irodalmi utalásokat, amelyek az elmúlt idők klasszikusainak alkotásaiban éppúgy fellelhetők, mint a

mai, kortárs alkotók műveiben.

A megújult, elegáns kiállítótérben a költemények történetét bemutató érintőképernyők, valamint óriás kivetítőn követhető mozgó installáció is segíti az élményszerűséget és az elmélyülést. Tizenöt művésszel készült el Történeti Fénykép- és Videótárunkban a három költemény felvétele.

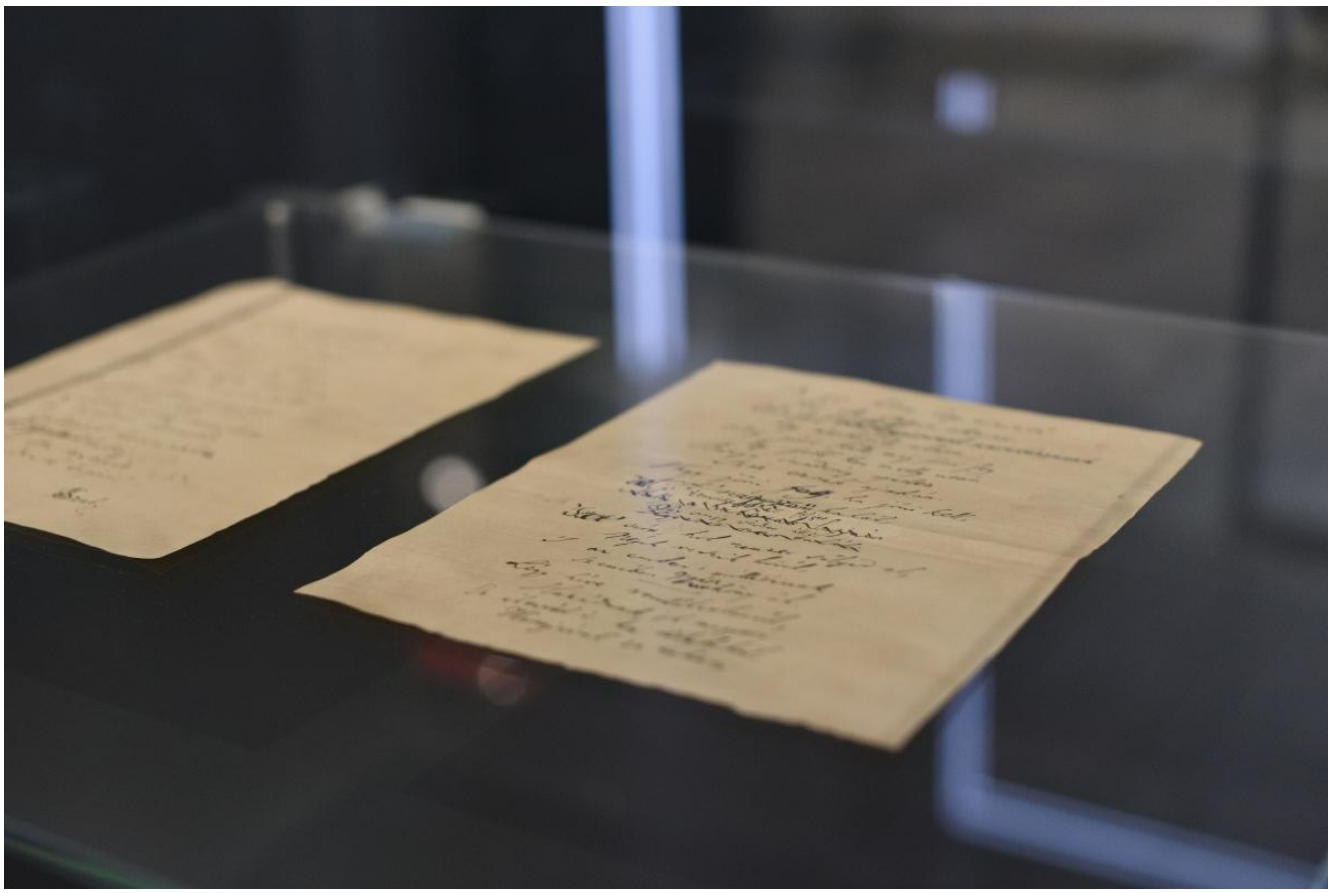
[3]

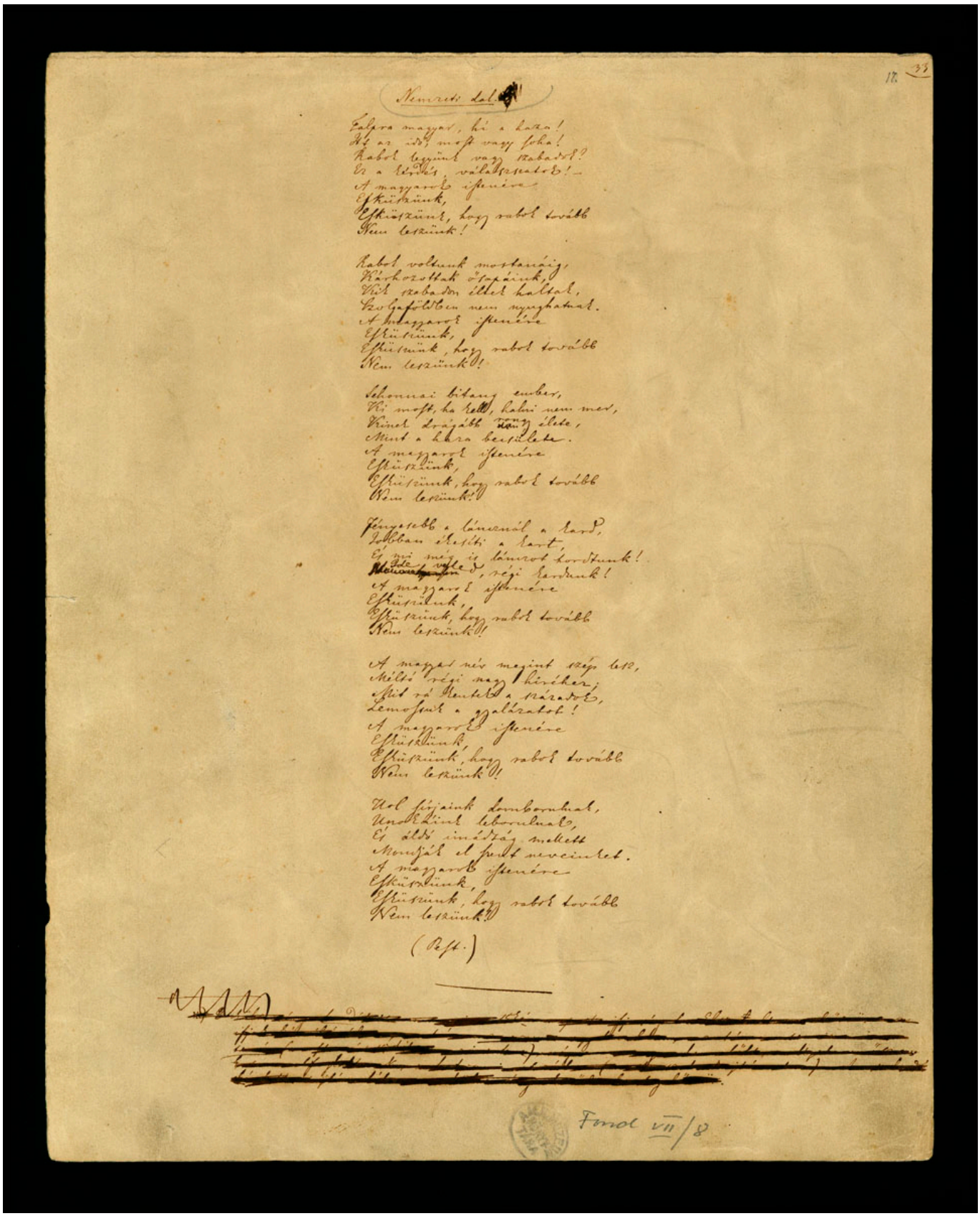
[4]

[5]

[6]

Nemzeti dal

Talpra magyar, hí a haza!
Itt az idő most vagy soha!
Rabok legyünk vagy szabadok?
Ez a kérdés, válaszszatok!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Rabok voltunk mostanáig,
Kárhozottak ősapáink,
Kik szabadon élhet halhat,
Szolgaföldben nem nyughatnak.
A hazáért istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Sehonnai bitang ember,
Ki most, ha kell, kardot nem mer,
Vérnek drágább vagy életnél,
Mint a hazáért esni széles.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Fényesebb a láncnál a kard,
Dobban szebbet a szív,
Ez nyíl meg, ha ő láncot tör ránk!
Ősi, régi jussunk!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

A magyar név megint szép lesz,
Miként régi nagy híreiben,
Áldás reá kebledből a sírodból,
Lemosunk a gyalázatot!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Hol fejeink lehorgonyoltak,
Ugy döntünk lehorgonyoltak,
Ez áldó ünnepünk mellett
Mossák el pirt nevetinket.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!!

(Petőfi.)

Fonal VII/8

2022-ben a VERSHAZA kiállítást ideiglenesen kiegészítette az *Ereklyetér* mintegy előterében, a Petőfi Irodalmi Múzeum átalakítása kapcsán a nemzeti könyvtárba átmenetileg áthelyezett Landerer-Heckenast nyomdagép. A különleges sajtógép a Landerer-Heckenast Nyomdában működött, és 1848-ban a 12 ponttal együtt ezen a gépen is nyomtathatták a forradalmárok a *Nemzeti dal*t. A nyomdába a hagyomány szerint Petőfi elfelejtette elvinni a vers kéziratát, így emlékezetből írta le annak érdekében, hogy a nyomdászok az ólomkockákba vésett betűkből összeállítsák. A nyomtatott versből több ezret osztottak szét 1848. március 15-én.

A díszes berendezést, amely eredetileg a philadelphiai George Clynn találmánya volt, Landerer Londonból szerezte be. Az akkoriban Európában igen ritka Columbia nyomdagépet az amerikai címer állata, a fehérfejű rétisas díszítette, ezért „sasos sajtónak” is nevezték a gépet, amelyen a nyomtatandó üres lapot a gép homlokzatán lévő emeltyű segítségével préselték hozzá a festett ólomkockákhoz.

A kiállítás a könyvtár nyitvatartási idejében **[7] látogatható.**

2022/05/02 - 16:55

Forrás webcím: https://oszk.hu/kiallitasok/vershaza-himnusz-szozat-nemzeti-dal-%E2%80%93-emblematikussa-lett-verseink

Hivatkozások:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/himnusz_egyben_nagy.jpg
[2] https://oszk.hu/sites/default/files/szozat_egyben_nagy.jpg
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/OSZK_Esszencia_Vershaza_foto_Visky-Akos-Laszlo_05.jpg
[4] https://oszk.hu/sites/default/files/OSZK_Esszencia_Vershaza_foto_Visky-Akos-Laszlo_04.jpg
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/OSZK_Esszencia_Vershaza_foto_Visky-Akos-Laszlo_09.jpg
[6] https://oszk.hu/sites/default/files/OSZK_Esszencia_Vershaza_foto_Visky-Akos-Laszlo_16.jpg
[7] https://oszk.hu/allando
[8] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[9] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon